

На остров Корфу

ВМЕСТО УВОД

Четете ли преводна литература, не може да не сте забелязали, че на някои страници долу под черта е написано „Бел.пр.“, т.е. бележки на преводача, тире и следват обяснения за реалии, нечие име и пр. Често и на мен като преводач ми се е налагало да се ровя по енциклопедии и справочници и да пиша подобни уточнения. Случи се така, че последните десетина-тринайсет години тук, в Чехия, взех да си водя хляба с една друга професия, която някога ме забавляваше като хоби, помагаше ми да усъвършенствам чешкия си, а и леко лете по Черноморието подобряваше скромните ни семейни финанси – екскурзоводството. Така ми се налага да общувам с хора от различни народности, различни социални слоеве и с всякакви нива на интелигентност. И понеже става дума за човешки взаимоотношения, често ми се е приисквало и тук да сложа черта и да обясня, по-скоро да споделя неща, които остават скрити за останалите, неща, които ме учудват, шокират, забавляват, развеселяват, наскърбяват, натъжават. Едва ли има друга професия, която да предлага толкова пъстра гама от човеш-

ки реакции, поведения, характери, житейски философии. По рождение съм филантроп, сиреч човеколюбец, което е доста тежък кръст, но аз го нося достойно, не се оплаквам – кога препънат и повален от тежестта му, кога, но твърде по-често, окрилян и възнесен до небесата. Категорията „човещина“, която остава вечна, независимо от исторически епохи и политически режими, винаги ме е вълнувала. А усещанията ми за нейното съществуване в последните десетилетия

са малко тъжни, струва ми се, че тя става все по-голяма рядкост. И тъй като не мога в началото на двайсет и първи век като Диоген да грабна фенер и да тръгна да я диря по света, реших поне да ѝ посветя преживяванията си, вълненията си, размислите си, болките си, надеждите си, породени от неизбежното ми общуване с десетки хиляди хора от края на миналия и началото на нашия век /екскурзоводското клише е съзнателно, да породи усмивка и ви подготви за възприемане на своеобразната ми изказност/, да споделя всичко това с вас, които ще проявите интерес и ще отделите от времето си, за да прочетете тези мои бележки. Така на мен ще ми стане по-леко, а вие, дай Боже, ще се разтушите и позабавлявате. Дано не ви разочаровам!

НАЧАЛОТО НА КРАЯ

– Гамото, при първа възможност спри, повръща ми се!
След стотина метра зад автобуса, пълен с чешки туристи, които караме за летището на остров Корфу, притиснал с ръце стомаха си, се освобождавам от неговото съдържание. Поемам дълбоко въздух, изтривам устата си, връщам се и потъвам в мястото си най-отпред.
– Карай!
Шофьорът ме поглежда съчувствено

и потегля. До летището не отронвам нито дума. Дори не забелязвам как край мен се сменят картините на пейзажа от любимия ми остров. Пристигаме. Все същата съботна лудница – жегла, народ, суетня. Хуквам да видя на кои гишета ще е чекингът за Прага, тичам обратно да информирам туристите и отново напомням: – Моля ви, нека първи минат семействата с малки деца. Не забравяйте, че и вие сте имали, имате, ако не, дай Боже, да имате малки деца. Ако пък ли не, поне си спомнете, че и вие сте били деца.

Напразно. Всеки път ще се намерят нагли тарикати на всякаква възраст да се курдисат първи на опашката, а поведат ли към гишетото майки с малки деца, да чувам ропот и възражения, че ги изпреварват.

Стоически издържам обслужването на стотина души, поемам и подавам на девойките от гишетото паспорти, уточнявам колко куфара има поредния пътник, вдигам по-тежките от тях на отдавна не млади дами, препредавам молби за места до прозорец, подканвам следващите.

– Благодарим Ви, бяхте много мил!

– казва някой сдържано, без да ми подаде ръка.

– Бяхте много приятен! Бяхте прекрасен! Обиколката на острова с вас бе невероятно преживяване!

– Благодарим Ви! Довиждане! Бъдете здрав! – вече с усмивка и, иска ми се да вярвам, казани искрено благодарностите гаят ушите ми. Толкова често прозвучават на раздяла тези думи, че чак съм свикнал с тях, ся-

каш съм абониран, и пак ми е драго да ги чуя.

– Чао, Василе! До догодина! Не забравяй, на бира в Прага! Пази се, не се давай на досадниците! – някоя от тези, които от години идват на Корфу и с които вече сме на „ти“, увисва на врата ми, сърдечни прегръдки и целувки.

Така бе до миналата година. Пет емоционални лета. Сега седя в същия автобус, до същия шофьор, но стомахът ми е спокоен, а очите ми жадно поглъщат летящата насреща ми синева, отразяваща залязващото слънце, от двете ми страни са омагьосаните маслинови гори с невероятно артистично закривени стволоче и клони на столетните дървета, тук-таме в далечината зад тях се мярка морска шир.

– Ще ми липсва тази красота – споделям приятелски с шофьора.

– И ти ще ни липсваш. Защо ни напускаш, знаеш колко всички тук те обичаме. И на кого ни оставяш?

Следват думи от арсенала за обитателите на селски обор. Защо са тия

силни, лоши думи, с които чувах да го наричат? Познавам тези хора от години, знам че не са зли, защо тогава? Мислят, че така ще ми доставят радост ли? Едва ли. Повечето то тях имат вроден нюх към хората. Най-вече към тия, с които им се налага да работят и от които очакват да ми бъдат полезни и приятни. Как ли са наричали мен, когато се появих за първи път тук преди години?

– Пане колего... – чувам зад себе си.

Думите изрича младият мъж, за когото местните използват споменатия вече словесен арсенал.

Колега... Усмиввам се тъжно. Все едно аз да се обърна така към Ален Делон, след като вече съм се снимал с дребни ролички в два филма на приятеля си Николай Георгиев! Ха-ха! Става ми вече смешно, защото се сецям за стар руски виц. На пиацата на проститутките се появява травестит и се обръща към една от тях с „Колега...“, а тя: „Виж го ти него – пробутал си два пъти задника и вече ми е колега!“

Васил Самоковлиев

